

การตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

Decision to graduate of private universities in Bangkok Area

ดร.เดือนใจ เขียนชานาจ

Dr.Tueanjai Khienchanaaj

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง การตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน รวมทั้งเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยพบว่า การตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการตัดสินใจที่สลับซับซ้อน ซึ่งมีปัจจัยต่างๆ หลายประการเข้ามาเกี่ยวข้องที่ใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย 1. หลักสูตร (Curriculum) 2. ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถาบัน (Institution Reputation and Credibility) 3. รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching Format) 4. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee) 5. ความสะดวกในการเดินทาง (Convenience of Transportation) 6. การคัดเลือก (Selection)

คำสำคัญ : การตัดสินใจเรียน, บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยเอกชน

Abstract

The article: decision making for graduate students in private universities in Bangkok. The goal is to analyze the factors used to judge a private university graduate. To analyze factors used in decision in private university education. It was found that the decision to study at a private university in Bangkok. It is a complex decision that has many factors: 1. Curriculum, 2. Institution Reputation and Credibility, 3. Teaching Format, 4. Tuition Fee, 5. Convenience of Transportation, 6. Selection

Key Word (s) : Decision on graduate study, Master's Degree, private universities

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสังคมไทยตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยการศึกษาเป็นแนวทางที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาในทุกแขนงวิชาชีพและทุกระดับ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายเพื่อก้าวไปสู่การประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นช่วงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญยิ่งระดับหนึ่ง มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนจึงเกิดขึ้น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการและนโยบายของรัฐในการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และประเทศชาติ จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาทั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วยังให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาต่างๆ ที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐบาลมุ่งขยายการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี คือในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้คนมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นกว่าระดับปริญญาตรีมากขึ้น โดยความสนใจศึกษาต่อนี้อาจมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น เพื่อชะลอสภาพการว่างงานของตนเองที่เกิดจากแรงกดดันจากสถานะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันในตลาดแรงงานมากขึ้น และเพื่อเพิ่มโอกาสเข้าสู่

ตลาดแรงงานในระดับที่สูงขึ้นกว่าการจบแค่เพียงปริญญาตรี รวมทั้งทำให้ตนมีประสิทธิภาพการทำงานที่ดีขึ้น จึงถือได้ว่าเป็นการลงทุนเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จให้แก่หน้าที่การงานและธุรกิจมากยิ่งขึ้น

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาขั้นสูงที่ต่อเนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีแนวคิดว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและประสบความสำเร็จในชีวิตได้ดีกว่า ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงที่สุด คือบัณฑิตศึกษา จนมีคำกล่าวที่ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมคนที่มีปริญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทนั้น ได้มีผู้นิยมเข้าศึกษาต่อกันมากขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาระดับต้นๆ ในประเทศไทยได้ขยายตัวมากขึ้น และมีอาจารย์ที่จบการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้สามารถเปิดสอนในระดับปริญญาโทได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพล

ต่อการเรียนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ค่านิยมในปริญญา การได้รับปริญญาชั้นสูงจะมีประโยชน์ในการทำงาน ลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับปริญญา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียว คนที่มีปริญญาสูงเท่านั้นที่สามารถเลื่อนไปสู่อำนาจที่สูง ๆ บางตำแหน่งได้ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ อีก เช่น เรียนจบปริญญาตรีแล้วยังหางานทำไม่ได้จึงเรียนต่อระดับปริญญาโทเพื่อชะลอการว่างงาน หรือการเรียนปริญญาโทเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพราะมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งเปิดสอนปริญญาโทหลังเลิกงาน จึงมีผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก และบางคนยังเห็นว่าการศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นแฟชั่นอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบันเป็นเรื่องของนักศึกษาที่พยายามจะพัฒนาตัวเอง เพราะปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้นทำให้การแข่งขันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตัวเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ ซึ่งการตัดสินใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษานั้นแต่ละคนอาจมีเหตุผล มีแรงจูงใจแตกต่างกันไปดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น

บทความนี้ ผู้เขียนขอเสนอการตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ที่ต้องการเรียนต่อมักถามตัวเองเสมอว่าต้องการจะเรียนไปทำไม

จากการศึกษาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในระดับบัณฑิตศึกษาพบว่าประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความต้องการอยากจะทำเรียนต่อ ส่วนที่สองคือปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรและสถาบัน

แรงจูงใจ (Motivation)

การเรียนรู้ของมนุษย์ในแต่ละช่วงเวลามีแรงจูงใจที่แตกต่างกันไป แรงจูงใจ (Motivation) คือ แรงผลักดันที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกิดจากความต้องการ (Needs) แรงผลักดัน (Drives) หรือ ความปรารถนา (Desires) ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดมาตามธรรมชาติหรือจากการเรียนรู้ โดยมีสิ่งเร้า (Stimuli) เป็นตัวช่วยเสริมแรงหรือไม่ก็ได้ ความต้องการของมนุษย์เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่สามารถจูงใจให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองออกมาในเรื่องของความต้อการนั้น มาสโลว์ (Abraham Harold Maslow) ได้อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ไว้ว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy of Needs) ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มักถูกนำเสนอโดยรูปพีระมิด ความต้องการขั้นพื้นฐานหรือขั้นต่ำสุดจะอยู่ข้างล่างและความต้องการขั้นสูงสุดของชีวิตจะอยู่บนสุด โดยระบุว่าความ

ต้องการของมนุษย์มีลำดับชั้นความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นสูงขึ้นมาจะมีการเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

ซึ่งตามทฤษฎีของมาสโลว์ได้แบ่ง ลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ไว้ 5 ชั้นจากต่ำไปสูง (Boeree, 2006) ดังนี้

1. ต้องการของร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการปัจจัยสี่ และความต้องการทางเพศ ฯลฯ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการอยู่รอด ซึ่งมนุษย์ต้องการเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เป็นต้น

3. ความต้องการด้านสังคม (Social needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and belongingness needs) ความต้องการทั้งในแง่ของการให้และการได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการให้ได้รับการยอมรับ เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) ความต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่อง ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความ

ต้องการนับถือตนเอง (Self-esteem) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ จากผู้อื่น (Esteem from others) ซึ่งเป็นความต้องการการยกย่อง (Esteem) ความนับถือ (Recognition) และการมีสถานะ (Status) จากสังคม ความต้องการนับถือต่อตนเอง เป็นความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ส่วนความต้องการยกย่องจากผู้อื่นเป็นความพยายามที่จะให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ ศักดิ์ศรี ความสามารถ สถานะที่ดีในสังคมและมีชื่อเสียงในสังคม

5. ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดบรรลุความต้องการในขั้นนี้ได้ จะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ นักร้องหรือนักแสดงที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

จากทฤษฎีของมาสโลว์แสดงให้เห็นว่าความต้องการของมนุษย์นำไปสู่พฤติกรรมหรือการแสดงออกของมนุษย์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือความต้องการเป็นแรงจูงใจที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือต่อสิ่งเรานั้นเอง ซึ่ง Sritongdee, R., (1992) กล่าวไว้ว่า

แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษา คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจที่จะเอาชนะอุปสรรค ทำสิ่งที่ยาก ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงจะส่งผลสำเร็จในการศึกษาและมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ในการเรียนรู้ของมนุษย์ในระบบอันได้แก่การศึกษาตามหลักสูตรตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงอุดมศึกษาเกิดจากความต้องการ พลังกดดันหรือความปรารถนาที่แตกต่างกันไปตามช่วงอายุ และระดับการศึกษา การเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือปริญญาโทและปริญญาเอกนั้นการตัดสินใจแทบทั้งหมดมักมาจากตัวของนักเรียนเอง โดยมักมีแรงจูงใจทั้งจากภายนอกและภายในร่วมกันเป็นแรงผลักดันในการอยากเรียนต่อในระดับนี้ แรงจูงใจภายนอกได้แก่ รางวัล รายได้ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้รับเกียรติ การยอมรับและการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน ครอบครัวและสังคม ซึ่งตรงกับความต้องการขั้นที่สามและขั้นที่สี่ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ส่วนแรงจูงใจภายในเกิดจากความต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อความสำเร็จในชีวิตตามที่ตนเองต้องการและเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ซึ่งตรงกับตามความต้องการขั้นสูงสุดในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าความต้องการในการเรียนสามารถเกิดจากความต้องการขั้นที่สามคือความต้องการทางสังคม ความต้องการความรักและการยอมรับ ความต้องการขั้นที่สามคือการต้องการการยกย่องและความต้องการขั้นที่ห้าคือความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ โดยสามารถมีความต้องการทั้งสามขั้นเกิดขึ้นได้พร้อมๆกันโดยไม่จำเป็นต้องให้ขั้นที่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองก่อน ซึ่งขัดแย้งกับที่มาสโลว์ระบุไว้ว่าความต้องการขั้นสูงกว่าจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต่ำกว่าได้รับการตอบสนองแล้ว

แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือการเรียนต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก มีแรงจูงใจที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกได้แก่

1. ความต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคต เหตุผลหลักๆ หลายคนตัดสินใจเรียนต่อ นั่นก็เพราะผู้ที่จบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จะสามารถเข้าสู่ตำแหน่งบางตำแหน่งได้ง่ายกว่าผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากบางหน่วยงานจะกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าสอบไว้ตั้งแต่ตอนเริ่มต้น

2. ความต้องการเงินเดือน ค่าจ้างที่สูงขึ้น มีหลายคนทีหลังจากทำงานไปได้จนถึงจุดๆ

หนึ่ง แล้วพบว่าตนเองไม่สามารถเลื่อนตำแหน่ง หรือได้รับเงินเดือนที่สูงกว่านี้ได้ เพราะว่ามี ข้อจำกัดในเรื่องคุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษา จึง ตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเป็น ใบบิกทางในตำแหน่งงานที่สูงขึ้นนั่นเอง

3. ความต้องการอาชีพที่มั่นคง

4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับของ สังคม มีชื่อเสียง สำหรับใครที่ต้องการอยากมี ผลงานทางด้านวิชาการที่ถูกตีพิมพ์และเป็น ที่ ยอมรับ ในการเรียนต่อในระดับปริญญาโทและเอก คุณจะมีโอกาสที่จะได้ทำงานหรือร่วมทำงานวิจัย ในสิ่งที่ตัวเองสนใจ ได้สำรวจหรือค้นพบทฤษฎี ใหม่ๆที่น่าสนใจ

5. ค่านิยมในสังคม เมื่อมีความ ปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเรา จะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสนี้เข้าสมาคม สังสรรค์กับ ผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่ม หนึ่งหรือหลายกลุ่ม

6. พ่อแม่ต้องการให้เรียน อาจารย์ แนะนำ หรือมีเพื่อนชักชวน

จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจภายนอกดังกล่าว ส่วนใหญ่ยังเป็นความต้องการที่อยู่เพียงแคในขั้นที่ สอง สามและสี่ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ของมาสโลว์เท่านั้น เนื่องจากเป็นแรงจูงใจที่เกิด จากความต้องการมั่นคงปลอดภัยซึ่งเป็นความ ต้องการขั้นที่สอง เช่น ความต้องการความมั่นคงใน

หน้าที่การงาน ความต้องการยอมรับทางสังคมซึ่ง เป็นความต้องการขั้นที่สาม เช่น ต้องการให้พ่อแม่ รักและภูมิใจ มีความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เรียนเพราะเป็นค่านิยม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของ เพื่อนและสังคม และความต้องการได้รับการยกย่อง นับถือซึ่งเป็นความต้องการขั้นที่สี่ อันได้แก่ ด้รับ การยกย่องนับถือว่ามีหน้าที่การงานที่ดี มีรายได้สูง มีเกียรติและชื่อเสียง เป็นต้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยบางชิ้นยังแสดง ให้เห็นว่าความต้องการศึกษาต่อในระดับ บัณฑิตศึกษานั้นยังมาจากแรงจูงใจภายใน อัน ได้แก่

1. ต้องการความรู้ที่ได้จากการเรียนไป ประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จในชีวิตตามเป้าหมาย
2. ต้องการทำให้เป็นเกียรติแก่วงศ์ ตระกูล

ซึ่งแรงจูงใจภายในดังกล่าวนี้ตรงกับ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ในขั้นที่ สี่ในด้านความต้องการนับถือตนเอง (Self-esteem) ไปจนถึงขั้นที่ห้าซึ่งเป็นขั้นสูงสุดคือความต้องการ ที่เกิดจากความสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ โดยไม่ได้หวังการยกย่องใดๆ แต่เป็นการรับรู้ถึง ความสำเร็จด้วยตนเอง

การตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือก ทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่

ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุมิติวัตถุประสงค์และเป้าหมายในขณะที่การตัดสินใจจะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญผู้ที่ทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกภายใต้สถานการณ์ต่างๆ นั้นอาจต้องทำการตัดสินใจในลักษณะที่แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและเหตุการณ์ในอนาคตสำหรับการแบ่งประเภทของการตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มีอยู่เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้ตัดสินใจสามารถคาดคะเนสถานการณ์ทั้งหมดที่จะเป็นไปได้ในอนาคตนั้นเป็นเพียงการระบุความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งผู้ตัดสินใจยังไม่ทราบถึงความแน่นอนของสถานการณ์จะเกิดขึ้นและสถานการณ์ทั้งหมดนั้นก็ยังมีเพียงสถานการณ์เดียวเท่านั้นที่จะเกิดขึ้นนอกนั้นอาจเป็นเพียงสถานการณ์ที่มีโอกาสเป็นไปได้แต่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงก็ได้ จากความหมายข้างต้นแต่ละคนอาจให้ความหมายและความสำคัญของการตัดสินใจที่แตกต่างกันออกไป

การตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

เมื่อคนเราเกิดแรงจูงใจที่อยากจะศึกษาต่อแล้ว จะคิดต่อไปอีกว่าแล้วจะเรียนต่อเกี่ยวกับอะไรดี และเรียนที่ไหนดี ทั้งนี้ ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจว่าจะเรียนอะไรหรือเรียนที่ไหนนั้นก็

มีหลากหลายเช่นกัน ซึ่ง Sangsong, T., (2006) กล่าวถึง การจูงใจในด้านการศึกษาไว้ว่าเป็นการตัดสินใจที่สลับซับซ้อนเนื่องจากต้องลงทุนทางด้านค่าใช้จ่ายและเวลา นอกจากนี้การตัดสินใจจะต้องมีการยอมรับเงื่อนไขข้อตกลงต่าง ๆ ด้วย ได้แก่ แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ และด้านสถาบัน รวมทั้งมีงานวิจัยมากมายที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันต่างๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์งานวิจัยเหล่านั้นสามารถสรุปได้ว่าการที่บุคคลแต่ละคนจะตัดสินใจเลือกเรียนต่อหลักสูตรใดและที่ใดมีดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร (Curriculum) เป็นปัจจัยแรกๆ ที่มีผู้เรียนให้ความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจเรียน เนื่องจากส่วนใหญ่คนเราจะคิดก่อนว่าต้องการเรียนอะไร มากกว่าที่จะคิดว่าต้องการเรียนที่ไหน การรู้ความต้องการว่าอยากเรียนอะไร จะทำให้รู้ว่าสิ่งที่ต้องการเรียนนั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนในหลักสูตรไหน เช่น คนที่อยากเรียนทางด้านบริหารธุรกิจ ก็จะรู้ว่าควรจะต้องเลือกเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ (MBA) แต่ถ้าคนที่ต้องการเรียนทางด้านบริหารเน้นทางภาครัฐ ก็ควรจะเลือกเรียนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น หรือถ้าคนที่สนใจการบริหารธุรกิจที่เน้นการตลาด ก็ควรจะเลือกเรียนปริญญาโทการตลาดโดยตรงมากกว่าที่จะเลือกเรียน MBA ความต้องการว่าอยากเรียนอะไรนั้นส่วนใหญ่มาจาก

ความถนัดและความชอบส่วนตัว ค่านิยมส่วนบุคคลรวมทั้งค่านิยมในสังคม โอกาสในการนำไปประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งมาจากคำแนะนำชักชวนของบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ หัวหน้างาน ครูอาจารย์ และเพื่อน

2. ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของ

สถาบัน (Institution Reputation and Credibility) เมื่อผู้เรียนรู้แล้วว่าต้องการเรียนในหลักสูตรอะไร สิ่งที่มีมักจะคิดต่อมาก็คือแล้วจะเรียนหลักสูตรนี้ที่สถาบันไหนดี ซึ่งผู้ที่ต้องการเรียนต่อมักหาข้อมูลว่ามีสถาบันไหนบ้างที่เปิดสอนหลักสูตรที่ตนเองต้องการเรียนบ้าง เมื่อได้รายชื่อสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรที่ตนเองต้องการเรียนแล้ว ผู้ที่ต้องการเรียนจะเปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยของแต่ละสถาบัน โดยสิ่งหนึ่งที่มีมักถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบมากที่สุดคือชื่อเสียงของสถาบัน ซึ่งรวมไปถึงในแง่ของการได้รับการยอมรับเมื่อเข้าเรียนจนสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนั้นๆ ถ้าหากไม่ได้สนใจในปัจจุบัน ผู้ที่ต้องการเรียนส่วนใหญ่มักต้องการเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงดีกว่า สถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงรองลงมา ทั้งนี้เมื่อมองในแง่ของแรงจูงใจแล้วจะพบว่าชื่อเสียงของสถาบันการศึกษามีผลต่อแรงจูงใจของผู้เรียนอย่างมาก ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจสูงจากความต้องการยอมรับและการยกย่องจากสังคมทั้งพ่อแม่ เพื่อนและสังคมที่ทำงาน จะพยายามขวนขวายเพื่อที่จะเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงดีและ

ไม่ค่อยเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าเรียนที่ไหนก็เหมือนกัน ส่วนผู้เรียนที่มีแรงจูงใจจากความต้องการดังกล่าวต่ำจะขวนขวายน้อยลงโดยยอมเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงรองลงมา และมักมีแนวโน้มเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าเรียนที่ไหนก็เหมือนกัน

3. คณาจารย์ (Instructors) คณาจารย์ที่

สอนในหลักสูตรที่ผู้เรียนต้องการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยที่ผู้ที่กำลังหาที่เรียนใช้ในการตัดสินใจในการเลือกสถาบันที่จะเรียน ผู้เรียนจะพิจารณาว่าในหลักสูตรสาขาที่ตนเองต้องการเรียนนั้น คณาจารย์ของสถาบันใดที่มีชื่อเสียง ผลงานวิชาการเป็นที่ยอมรับทั้งในแง่ของการสอน และผลงานวิจัยมากที่สุด นอกจากนี้ผู้เรียนยังพิจารณาถึงการเชิญอาจารย์พิเศษจากจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ มาร่วมสอนด้วย เช่น ผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสบการณ์และมีชื่อเสียงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นต้น

4. รูปแบบการเรียนการสอน

(Teaching Format) ผู้เรียนมักคำนึงถึงรูปแบบของการเรียนการสอนในหลักสูตรของแต่ละสถาบันว่ารูปแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างไร ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมักใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกที่เรียน ได้แก่

4.1 เป็นการเรียนการสอน

สอนในเวลาทำการ (Full Time) หรือนอกเวลาในช่วงเย็นหรือเสาร์อาทิตย์ (Part Time) งานวิจัย

หลายงานแสดงให้เห็นว่าคนที่ทำงานแล้วส่วนใหญ่ ต้องการเรียนแบบนอกเวลาในช่วงเย็นหรือเสาร์ อาทิตย์

4.2 ใช้เวลาเรียนตลอด

หลักสูตรที่ปี ผู้เรียนส่วนมากไม่ต้องการเสียเวลาในการเรียนนานมาก หากพบว่าหลักสูตรของสถาบันใดที่ค่อนข้างจบยาก จะทำให้มีผลทำให้ความต้องการเรียนในสถาบันดังกล่าวของผู้เรียนน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีผลอย่างมากต่อผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนต่อจากเหตุผลที่ว่าอยากได้เพียงแค่ปริญญาและมีความคิดว่าเรียนที่ไหนก็เหมือนกัน

4.3 ต้องทำวิทยานิพนธ์

(Thesis) หรือว่าเป็นการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) เมื่อเทียบกันหลักสูตรเดียวกันที่มีให้เลือกระหว่างทำวิทยานิพนธ์กับการค้นคว้าอิสระ ผู้เรียนส่วนมากจะเลือกเรียนในหลักสูตรที่เป็น การค้นคว้าอิสระมากกว่า ทั้งนี้ผู้เรียนส่วนมากเชื่อว่าหลักสูตรที่มีการทำวิทยานิพนธ์นั้นยากกว่าและจบยากกว่าหลักสูตรที่เป็น การค้นคว้าอิสระ อีกทั้งการเรียนในหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนทำค้นคว้าอิสระนั้นมักเป็นหลักสูตรนอกเวลา ดังนั้นจึงมักได้รับความนิยมมากกว่า เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่คือกลุ่มคนที่ทำงานแล้ว ต้องการจบเร็วและไม่ต้องการเรียนยากมากเกินไป

4.4 เรียนเป็นภาษาไทย

หรือภาษาอังกฤษ จากการวิเคราะห์งานวิจัยหลาย

งานที่เกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อพบว่าคนไทยส่วนมากเลือกที่จะเรียนหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังมีทักษะทางภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ไม่ค่อยกล้าพูดภาษาอังกฤษ เพราะกลัวว่าจะพูดผิดหลักภาษาและไม่รู้คำศัพท์ ซึ่งทำให้ไม่กล้าและกลัวอายคนอื่น การเรียนการสอนของหลักสูตรส่วนมากจึงเป็นการเรียนการสอนด้วยภาษาไทย นอกจากนี้ผลงานวิจัยบางชิ้นยังระบุว่าในหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนด้วยภาษาไทยแต่ต้องให้เรียนเขียนวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษจะมีผลทำให้ความต้องการอยากเรียนของผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าวนี้ลดลงด้วย

5. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee) ผู้เรียนให้ความสำคัญอย่างมากต่อปัจจัย ค่าใช้จ่ายในการศึกษา งานวิจัยหลายชิ้นมีผลคล้ายกันว่าผู้เรียนที่เรียนภาคนอกเวลามักเป็นกลุ่มที่ทำงานไปด้วยขณะเรียนซึ่งคนเหล่านี้มักจะเรียนด้วยตนเอง คนเหล่านี้จึงมักคำนึงถึงความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่จะต้องจ่าย เช่น โอกาสความก้าวหน้าทางอาชีพและเงินเดือนที่จะได้หลังเรียนจบรวมทั้งความพิเศษที่หลักสูตรมอบให้ในระหว่างเรียน เช่น มีไอแพด ไอโฟนมอบให้ หรือมีการจัดไปดูงานหรือทัศนศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนหลายคนยังมองถึงปัจจัยในข้อนี้ด้วยว่าทางสถาบันมีการเปิดให้ผู้เรียนสามารถแบ่งจ่ายค่าเล่าเรียน รวมทั้งมีการมอบทุนให้ผู้เรียน เป็น

ต้น ส่วนผู้ที่เรียนในภาคเวลาทำการส่วนมากเป็นพวกที่ยังไม่ได้ทำงานประจำหรือคนที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานต้นสังกัดให้ลาเรียน ซึ่งคนเหล่านี้จะมีทุนจากครอบครัวหรือหน่วยงานของตน โดยส่วนมากต้องการได้รับทุนจากสถาบันในรูปแบบต่างๆ เช่น ทุนยกเว้นค่าเทอม ทุนผู้ช่วยสอน ทุนผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งทุนเต็ม เป็นต้น

ผู้ที่กำลังหาที่เรียนจำนวนมากให้ความสำคัญต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นอันดับต้นๆ โดยผู้ที่กำลังหาที่เรียนยอมเลือกสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงน้อยกว่าเพราะเหตุผลเรื่องการมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงดีกว่า

6. ความสะดวกในการเดินทาง (Convenience of Transportation) ผู้ที่เรียนภาคนอกเวลา โคนเฉพาะคนที่ต้องเดินทางไปเรียนในช่วงหลังเลิกงานค่อนข้างให้ความสำคัญอย่างมากต่อความสะดวกในการเดินทางไปเรียน ในหลักสูตรที่มีชื่อเสียงใกล้เคียงกัน ผู้เรียนจะเลือกเรียนในสถาบันที่ตนเองสามารถเดินทางได้สะดวกกว่า นอกจากนี้บางคนยังให้ความสำคัญต่อความสะดวกในการเดินทางไปเรียนเป็นอันดับแรก โดยยอมเลือกเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงน้อยลงมาแต่ตัวผู้เรียนสามารถเดินทางไปเรียนได้สะดวกกว่า ทั้งนี้เพราะต้องการเดินทางไปเรียนได้อย่างสะดวก การต้องไปเรียนนอกพื้นที่ที่ไกลออกไปจะทำให้ผู้เรียนกลัวว่าจะมีผลกระทบต่างๆ ตามมา เช่น ต้องลาออก

จากงานหากเรียนต่อในพื้นที่อื่น หรืออาจมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางสูงขึ้น หรือต้องออกจากครอบครัวมาเช่าห้องพักไว้สำหรับอาศัยช่วงเรียน เป็นต้น

7. การคัดเลือก (Selection) งานวิจัยบางชิ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อแสดงให้เห็นว่าผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนหลายคนจะเลือกสถาบันที่ไม่มีการสอบคัดเลือก หรือมีเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้เรียนที่ง่ายกว่าสถาบันที่มีกระบวนการการคัดเลือกที่ยาก โดยผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนจำนวนมากไม่น้อยที่ยอมเลือกเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงน้อยลงมา ถ้าหากพบว่าสถาบันเหล่านี้สามารถเข้าเรียนได้ง่ายกว่า ทั้งนี้สาเหตุที่ผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนส่วนมากไม่ชอบการคัดเลือกที่ยาก เพราะกลัวสอบไม่ผ่านการคัดเลือก โดยพบว่าผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนส่วนมากจะให้ความสนใจหากหลักสูตรนั้นมีการคัดเลือกด้วยการสอบสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียว และจะสนใจน้อยลงหากมีการสอบอื่นๆ ด้วย เช่น สอบวัดระดับภาษาอังกฤษ การสอบความถนัดเฉพาะด้าน เป็นต้น ในปัจจัยเรื่องการคัดเลือกมีความสัมพันธ์สูงต่อแรงจูงใจภายในในเรื่องความสำเร็จสูงสุดในชีวิตซึ่งเป็นความต้องการขั้นที่ห้าในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์คือความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization needs) กล่าวคือ ผู้ที่มีแรงจูงใจและความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตสูงจะไม่รู้สึกว่าการคัดเลือกที่ยากเป็น

อุปสรรคต่อความสำเร็จและจะไม่ให้การคัดเลือกมาเป็นอุปสรรคในความตั้งใจของตนเอง โดยจะพยายามให้ตนเองผ่านการคัดเลือกให้ได้ คนเหล่านี้จะมองว่าการคัดเลือกเป็นความท้าทายและเป็นสิ่งพิสูจน์อย่างหนึ่งถึงความสำเร็จของตนหากสามารถผ่านการคัดเลือกได้ ส่วนคนที่ต้องการเรียนเนื่องจากมีแรงจูงใจภายนอก เช่น ต้องความก้าวหน้าทางอาชีพ ต้องการเงินเดือนที่สูงขึ้นหรือเรียนเพราะเป็นค่านิยม มักจะไม่ชอบการคัดเลือกที่ยากๆ

สรุป

จะเห็นว่า การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามีความสำคัญ จึงมีนิสิตจำนวนมากให้ความสนใจศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องพัฒนาตัวเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วจะกลายเป็นผู้ล้าหลัง นอกจากนี้ผู้ที่จบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตยังเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งผลต่อความก้าวหน้าในการทำงานในอนาคตต่อไป ซึ่งการตัดสินใจเรียนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการตัดสินใจที่สลับซับซ้อนซึ่งมีปัจจัยต่างๆ หลายประการเข้ามาเกี่ยวข้องที่ใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เช่น หลักสูตร (Curriculum) ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถาบัน (Institution Reputation and Credibility) รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching Format) และค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee) การคัดเลือก (Selection)

บรรณานุกรม

Sangsong, Thunchanok. (2006). **Factors influencing motivation to study Master of Business**

Administration Course of students state high education institutions Bangkok.

Thesis Branch Management. Srinakharinwirot University.

Sritongdee, Rungroung. (1992). **Motivation to study of students Master Special**

Srinakharinwirot University. Thesis Branch Adult Education. Srinakharinwirot

University.

Boeree,C.George. (2006). **Personality Theories** : Abraham Maslow. (Online) Available October 29, 2018 From <http://www.ship.edu/~cgboeree/maslow.html>.